

Industrie

Trends, Ontwikkelingen, Cijfers & Prognoses

december 2013

Economisch Bureau Nederland

Casper Burgering

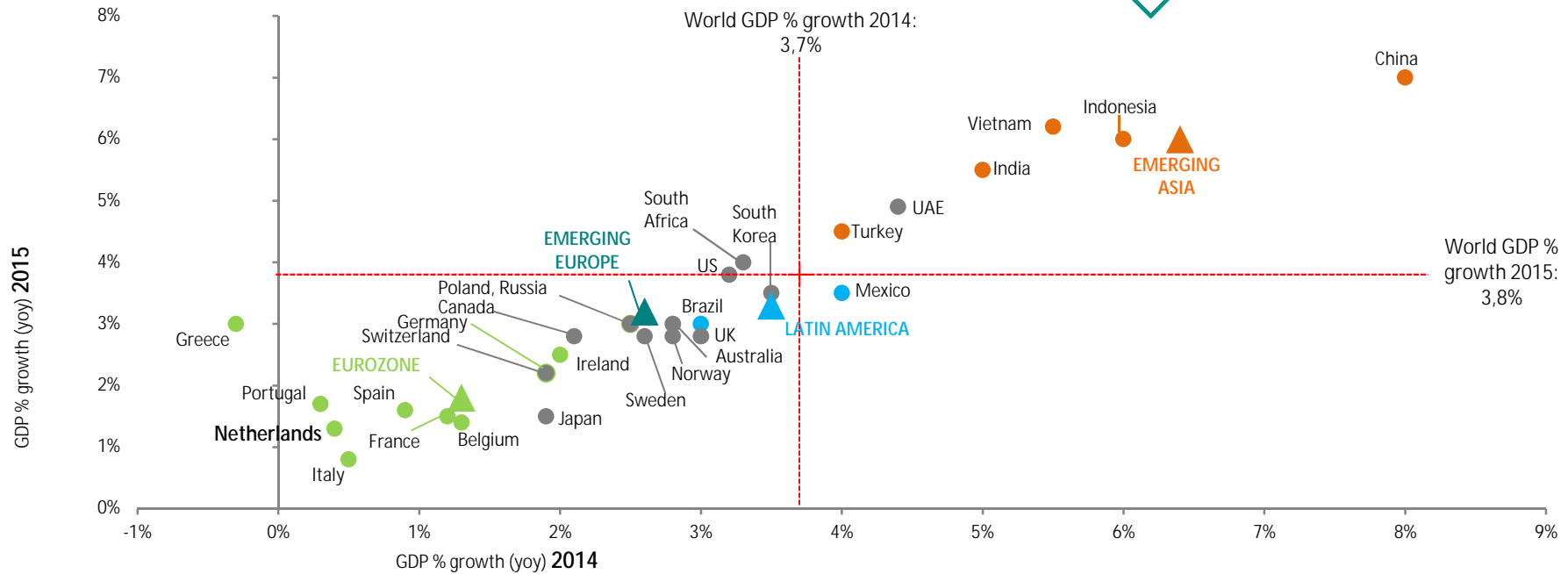
Senior sector econoom

Å 020 – 383 26 93

§ casper.burgering@nl.abnamro.com

 @CasperBurgering

ABN AMRO: 2015 doorzettend herstel...

ABN AMRO blijft positief over de **Amerikaanse economie**. De arbeidsmarkt en woningmarkt zijn verder verbeterd. Het aantal uitkeringsaanvragen is gedaald en het aantal bouwvergunningen is in september en oktober sterk toegenomen. Er heerst wel bezorgdheid over de vermindering van de monetaire stimulering door de Fed.

De **Chinese economie** is op weg naar een economie waarin consumptie centraal staat. De economie is in het tweede halfjaar krachtig gegroeid. De export naar de VS en de eurozone nam toe. In oktober versnelde de toename van de industriële productie naar 10,3% j-o-j en bleef de groei van de detailhandelsomzet gelijk op 13,3%.

De **EU-economie** is in Q2 uit de recessie geklommen en heeft ook in Q3 een bescheiden groei laten zien. ABN AMRO verwacht dat het herstel in 2014 en 2015 geleidelijk aantrekt doordat de wereldeconomie aan kracht wint en de koers van de euro steun gaat bieden aan de netto export. De industriële productie zal naar verwachting verder aantrekken.

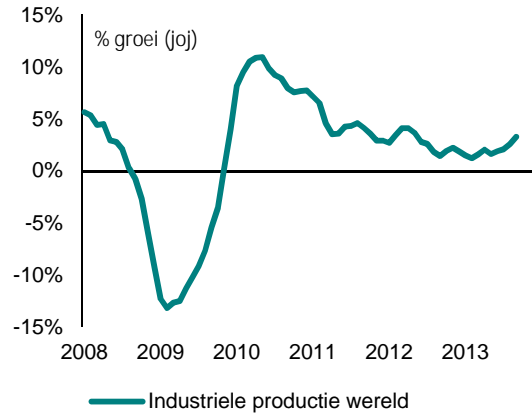
Het herstel van de **wereldhandel** zet door. In september steeg de index van het CPB met 3,0% j-o-j ten opzichte van 2,5% j-o-j in augustus. Ondanks het feit dat de groei zich nog onder het LT-gemiddelde bevindt, suggereren veel indicatoren (m.n. uit de verwerkende industrie) dat de handelsstromen verder zullen verstevigen.

De **Manufacturing PMI** voor de mondiale industriële activiteit groeide verder. In november nam de index met 1,1 punten toe. Daarmee groeit de index alweer 7 maanden op rij. Sinds december 2012 bevindt de global manufacturing PMI - en de onderdelen ervan - zich gestaag boven de 50. Echter, regionale verschillen in groeitempo blijven.

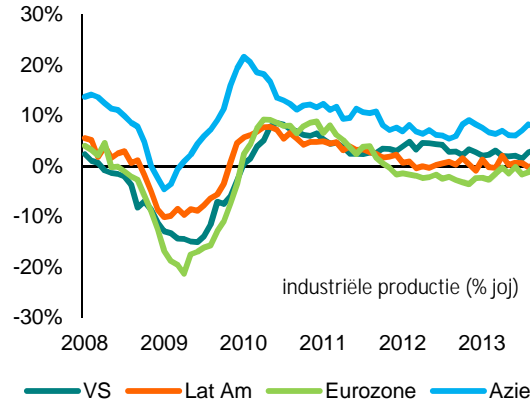
Mondiale verbeteringen in industriële productie...

MONDIAAL

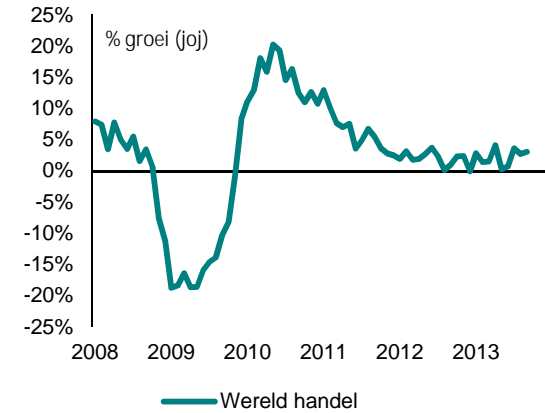
Herstel in mondiale industriële productie houdt aan, met name door Azië en VS

Ook industriële productie in de eurozone groeit weer joj na 22 maanden krimp

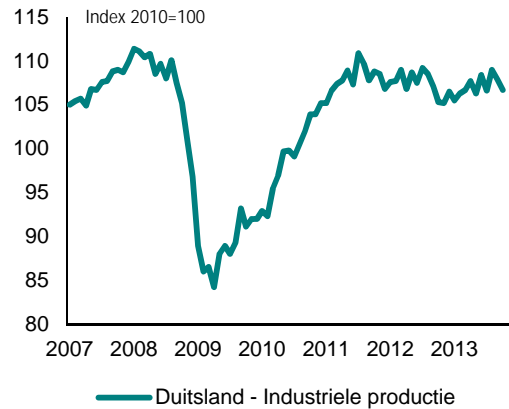

Wereldhandel groeit verder. In 2014 en 2015: 6% groei op jaarbasis

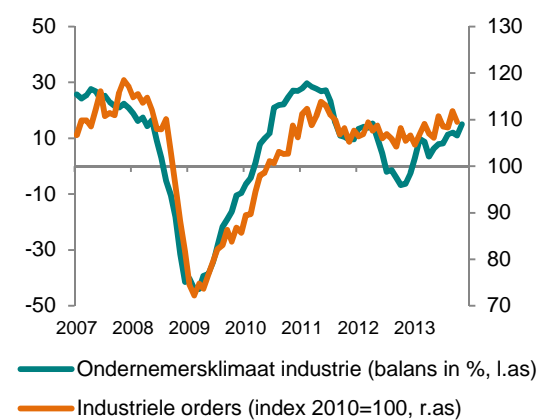

DUITSLAND

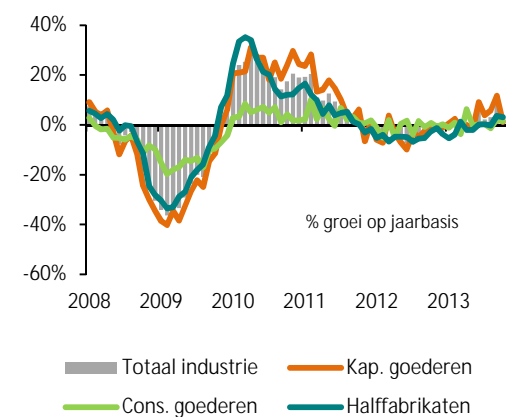
Groei industriële productie in Duitsland daalt in oktober mom, maar stijgt joj

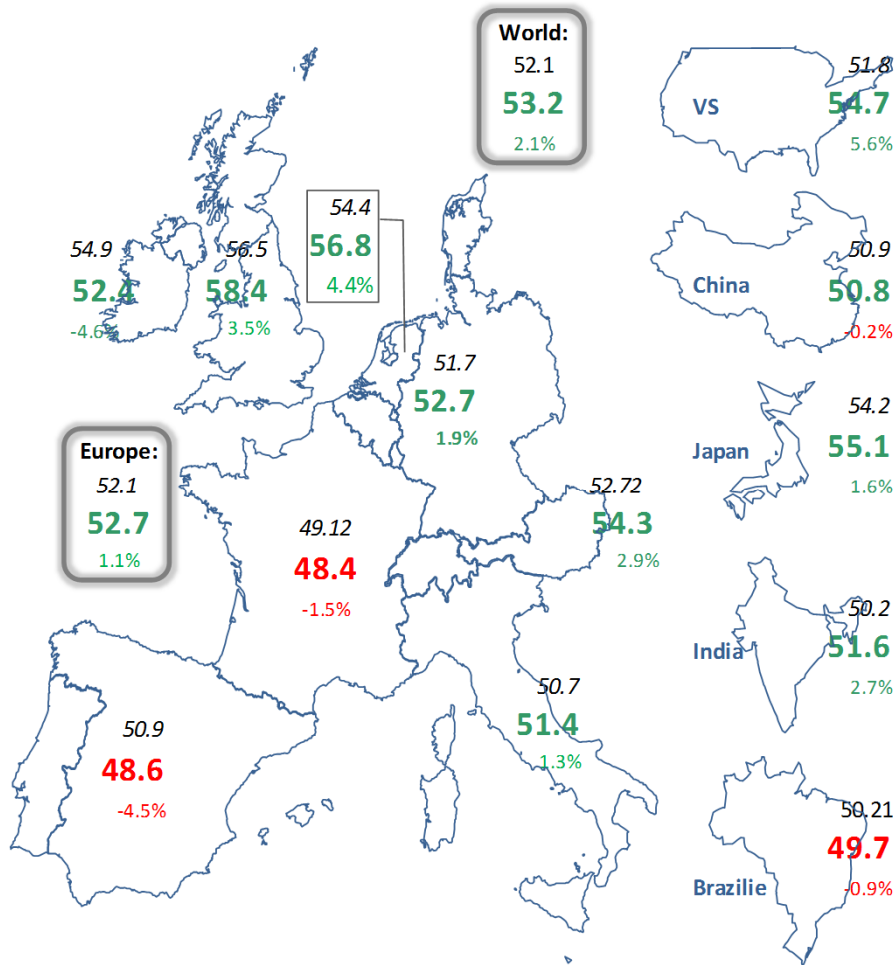
Ook fabrieksorders daalt in oktober mom en stijgt joj, klimaat echter solide

Nieuwe orders kapitaalgoederen (mn buitenlandse orders) zwakt in okt. af

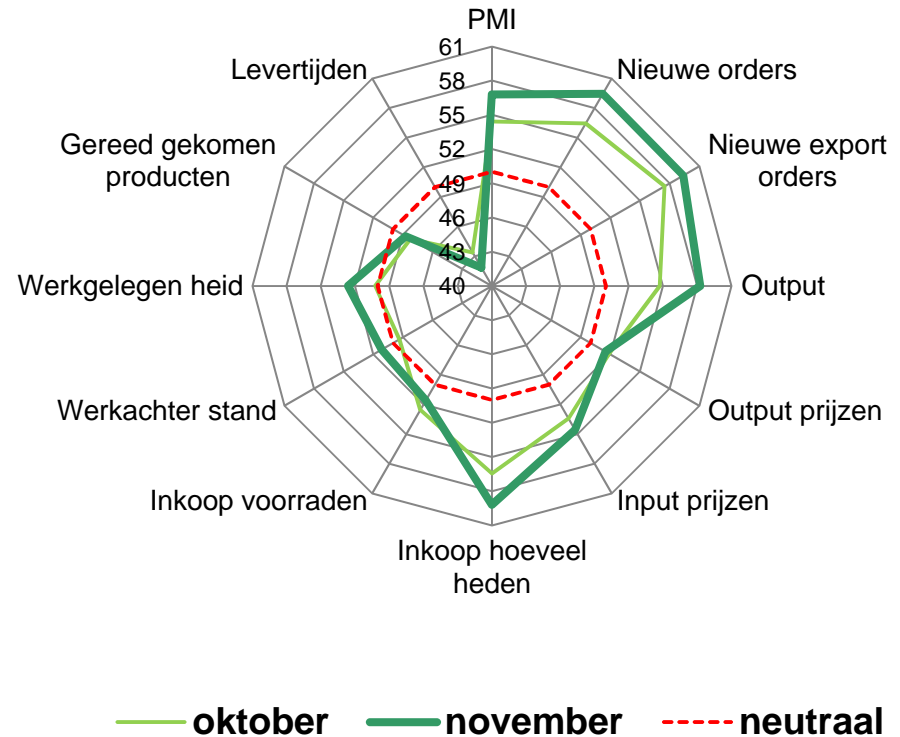

PMI in NL trekt verder aan in november, BRICs zwak...

Cijfers gecorrigeerd voor seizoensinvloeden

PMI Nederland per onderdeel:

De Purchasing Managers' Index® (PMI®) is een verzamelingsindex gebaseerd op 5 individuele indexen met de volgende zwaarte verdeling: **nieuwe orders** (0,3), **productie** (0,25), **werkgelegenheid** (0,2), **levertijden** (0,15), **voorraad ingekocht materiaal** (0,1), met de levertijden index omgekeerd zodat de cijfers zich in een vergelijkbare richting bewegen.

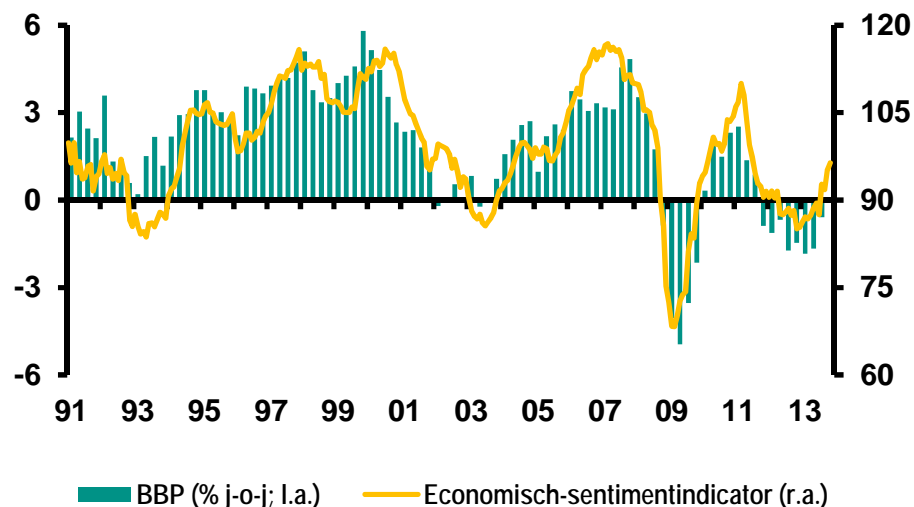
Barometer wijst op herstel van economie Nederland...

Kerncijfers Nederlandse economie

	2012	2013	2014	2015
<i>% mutaties</i>				
BBP	-1,3	-1,1	0,4	1,3
Particuliere consumptie	-1,6	-2,0	-0,9	0,3
Overheidsconsumptie	-0,7	-0,9	-0,2	-0,1
Investeringen	-4,0	-6,3	1,0	4,0
Uitvoer	3,2	2,8	4,4	4,9
Invoer	3,3	0,2	4,1	4,9
Consumentenprijzen (CPI)	2,5	2,5	1,6	1,7
Lonen	1,6	1,4	1,4	1,6
<i>Niveaus</i>				
Werkloosheid (% beroepsbevolking)	6,4	8,4	9,2	8,9
Idem internationale definitie	5,3	6,8	7,5	7,2
Lopende rekening (% BBP)	9,4	10,3	10,4	10,4
Saldo overheid (% BBP)	-4,1	-3,2	-3,3	-2,9

Herziene cijfers zijn gecursiveerd.

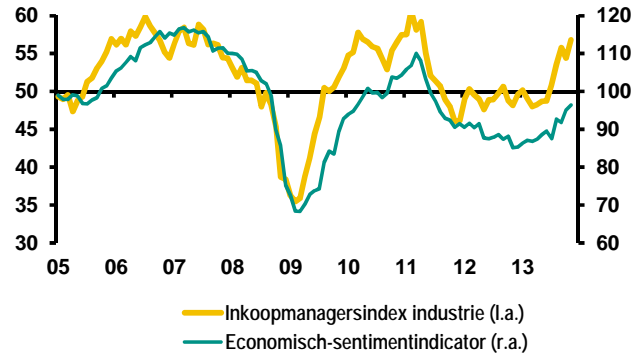
Ramingen: ABN AMRO Economisch Bureau

- De Nederlandse economie lijkt in het derde kwartaal eindelijk weer iets te zijn gegroeid
- De groei was voornamelijk te danken aan hogere investeringen
- Diverse economische barometers wijzen op een voorzichtige verdere groei in het huidige kwartaal
- In 2014 en 2015 zal de economie naar verwachting langzaam verder herstellen
- Dat is vooral te danken aan de uitvoer, die kan profiteren van de voorziene groeiversnelling van de mondiale economie
- Ook voor de investeringen verwachten we positieve cijfers, maar dat geldt nog niet voor de particuliere consumptie

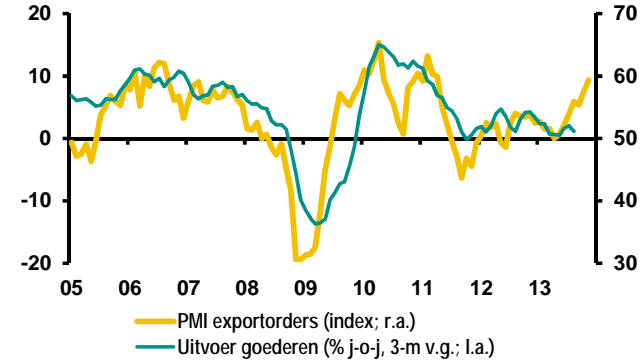
Langzaam oplopende economische groei...

Economische barometers laten verbetering zien

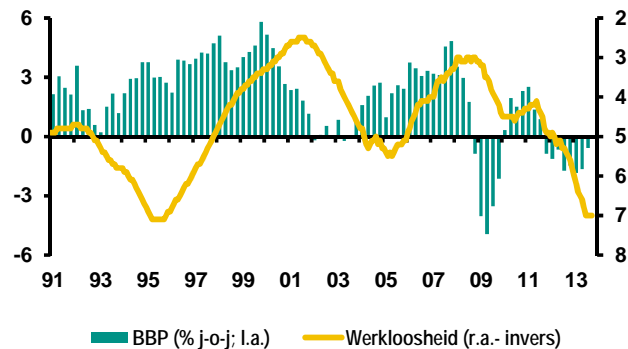
Zowel de inkoopmanagersindex als de 'breder' economische sentimentsindicator duiden op herstel

Indicator exportorders sterk omhoog

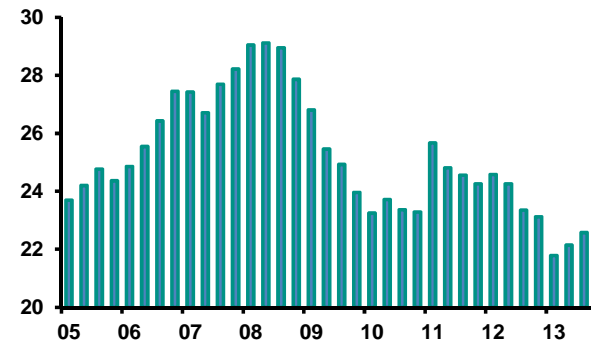
De index voor exportorders is in november verder toegenomen, uitvoer goederen zal snel volgen

Werkloosheid reageert vertraagd productieherstel

Ondanks enige stabilisatie in de laatste maanden, zal werkloosheid nog iets oplopen door trage groei

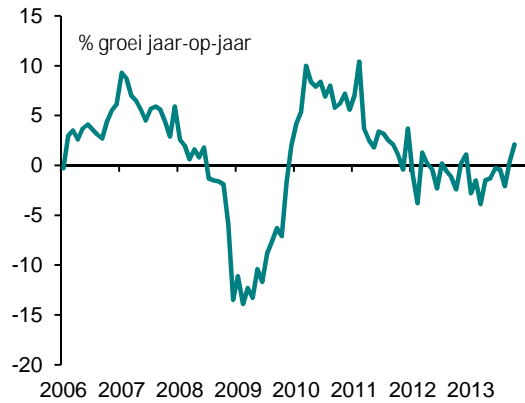
Investeringen zijn opnieuw gestegen

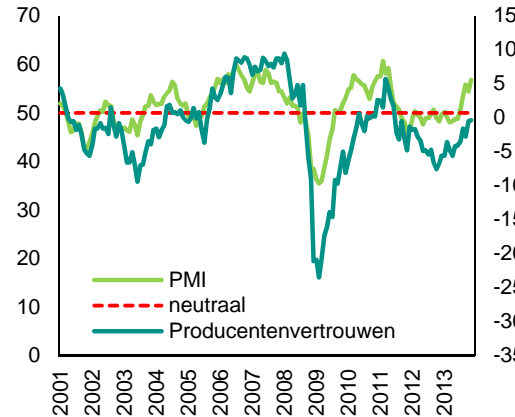
Groei BBP vooral door toename totale investeringen, vooral investeringen in woningen nam sterk toe

Sector update Industrie schetst gunstig beeld...

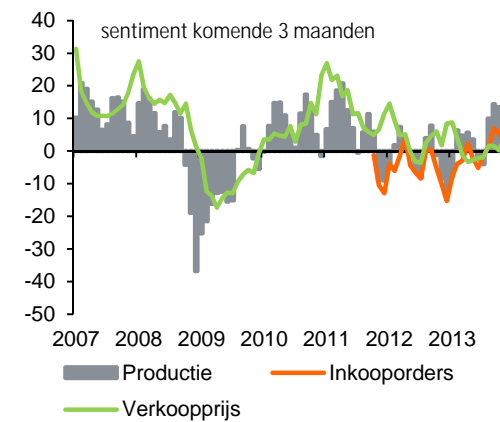
Industriële productie NL blijft erg volatiel en is met 2,1% (joj) toegenomen in nov.

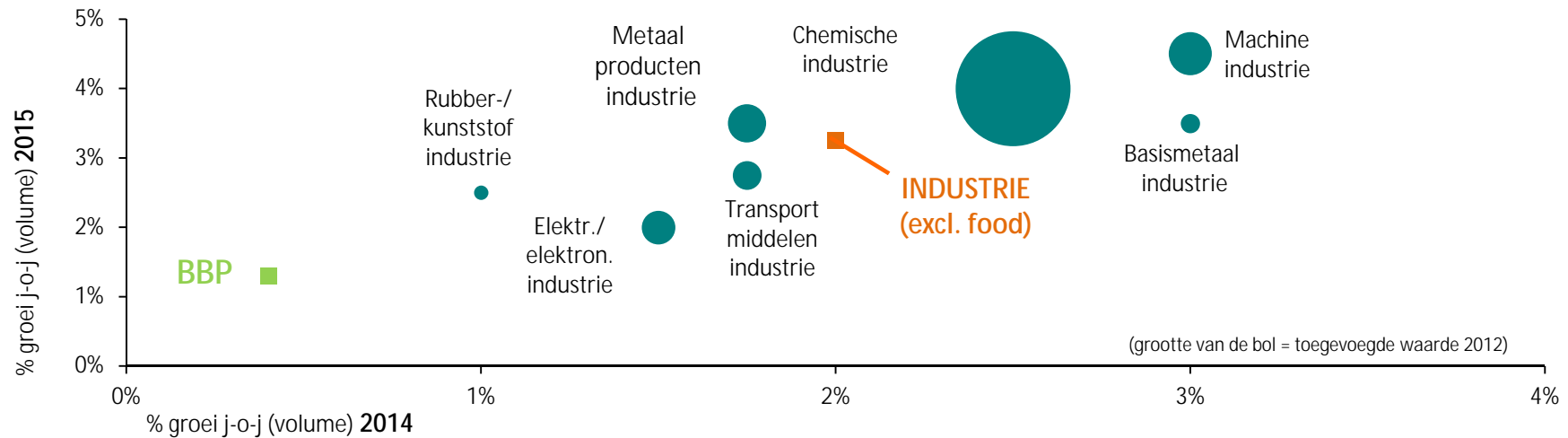
PMI op 56,8, producentenvertrouwen blijft nog net onder nul steken

Sentiment in NL neemt af in november, maar is voorsnog relatief gunstig

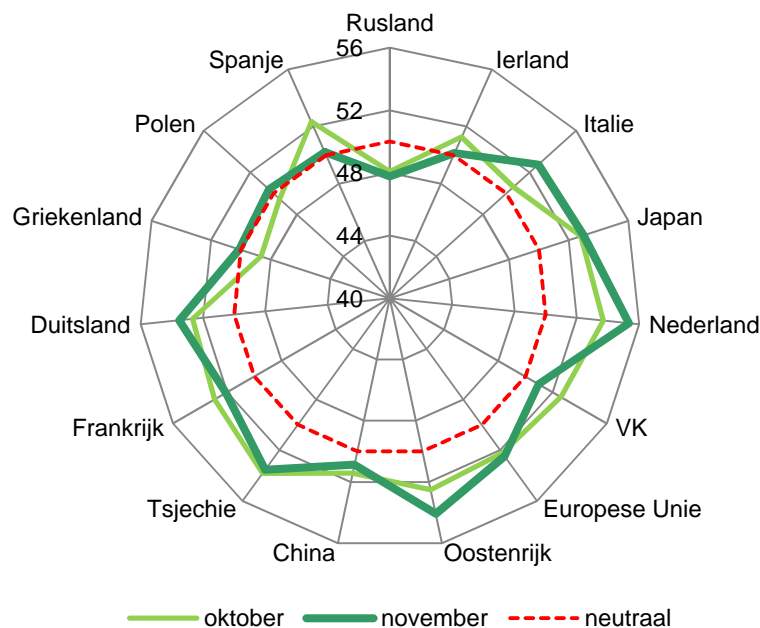
Prognoses 2014 en 2015 (volume)

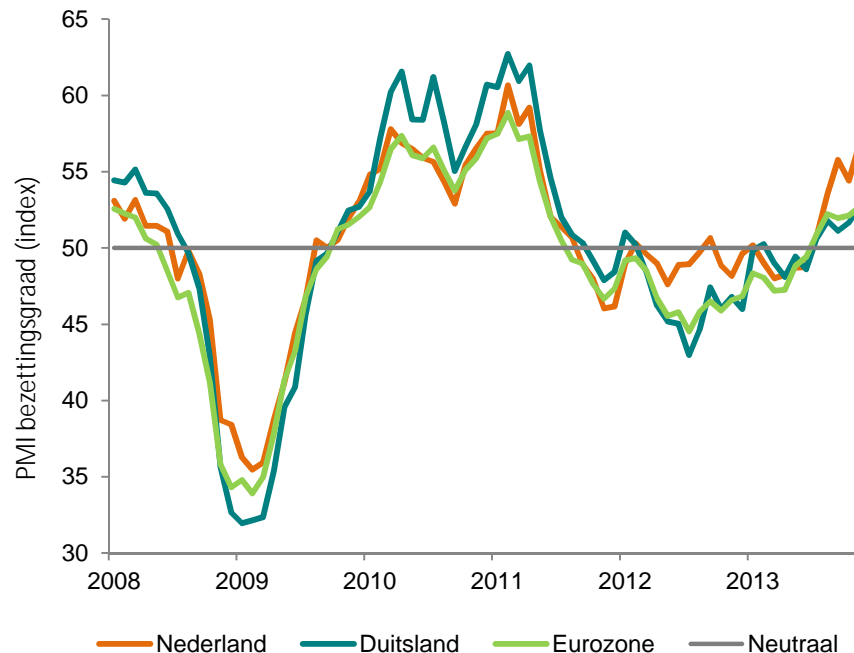
Bezettingsgraden in eurozone in expansie...

Bezettingsgraden in Europa

PMI deelindicator (> 50 = expansie, < 50 = krimp)

Bezettingsgraden (in %) EU en NL

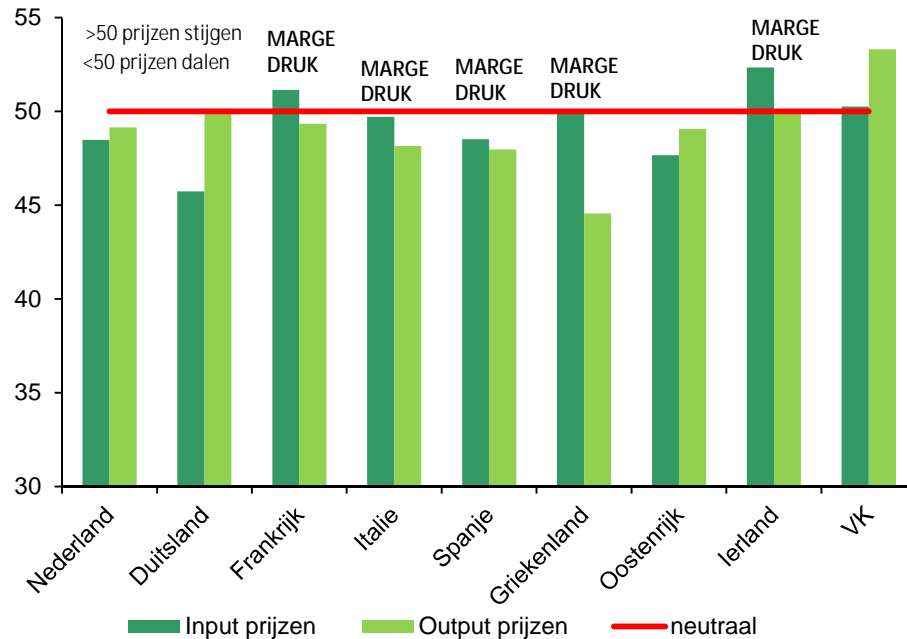
Sterkste toename in bezettingsgraad in NL en Italië, krimp in Rusland

- Bezettingsgraad in Nederland neemt hard toe in november, evenals in Italië en Griekenland
- Het lange termijn gemiddelde bedraagt 81,1% en Europa zit daar nog onder
- Nederland zit in de middenmoot, maar zal komend kwartaal verder herstellen, gegeven de verdere verbetering van de PMI bezettingsgraad
- In alle Europese landen zit bezettingsgraad in expansie

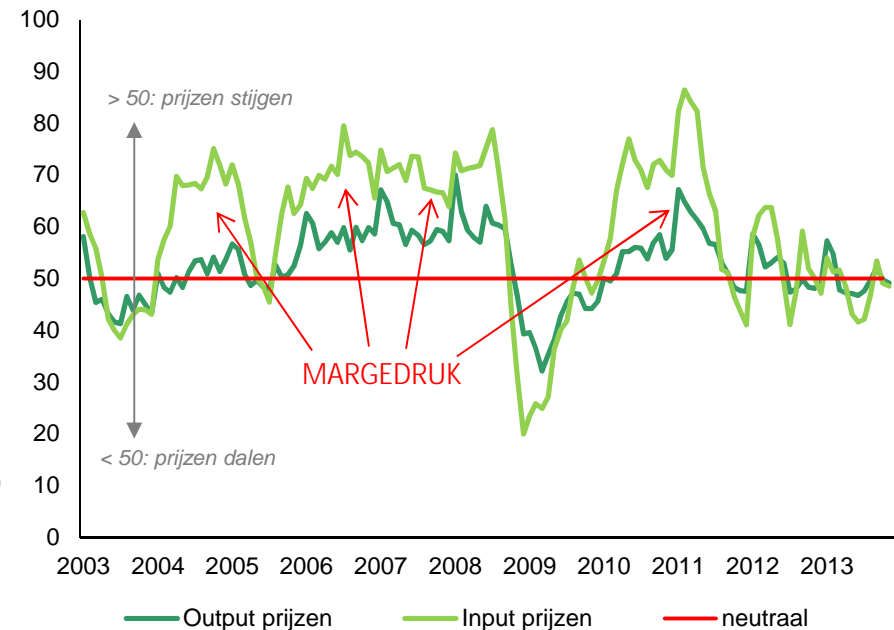

Margedruk in Nederland afgenomen in november...

Margedruk in Europa

Nederlandse situatie

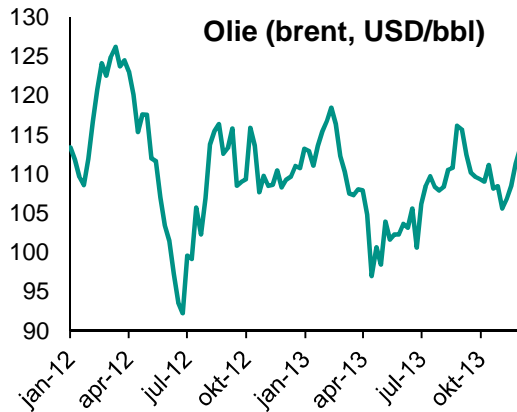

Margedruk blijft aanhouden in landen die hard geraakt zijn door de crisis

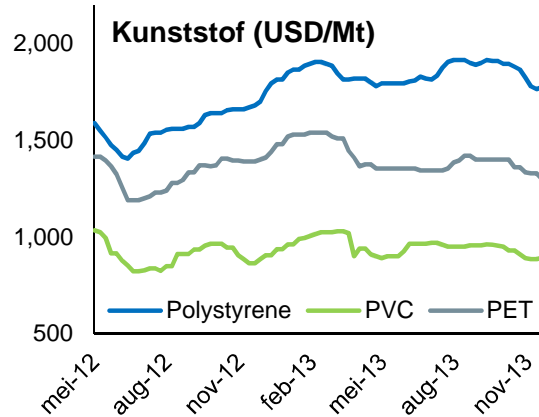
- De druk van de inputprijzen vindt vooral plaats in tijden van hoogconjunctuur
- Industriële ondernemers ontberen veelal prijskracht en kunnen niet volledige prijsstijgingen doorberekenen
- In Nederland krompen de inputprijzen sneller dan de outputprijzen in november
- In Frankrijk stijgen de inputprijzen en dalen de outputprijzen
- Ook in Italië, Spanje Griekenland en Ierland ervaren ondernemers margedruk in november

Grondstoffenprijzen onder invloed van macro-economie

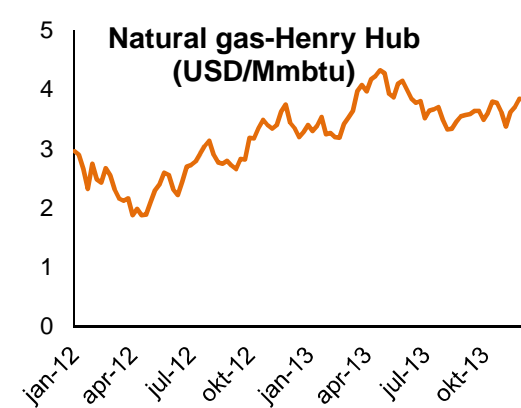
In de loop van 2014 zal de druk op olieprijsen toenemen als gevolg van de overproductie van olie

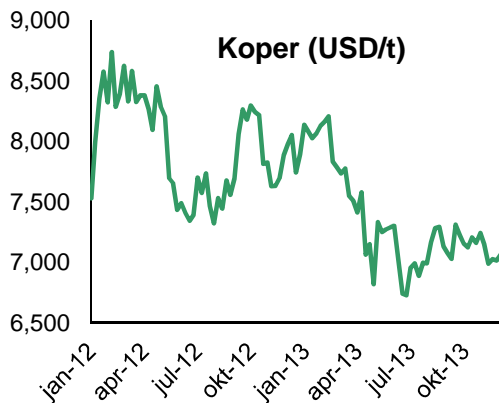
Aanbod kunststofmarkt blijft aan de krappe kant, terwijl de vraag redelijk normaal blijft

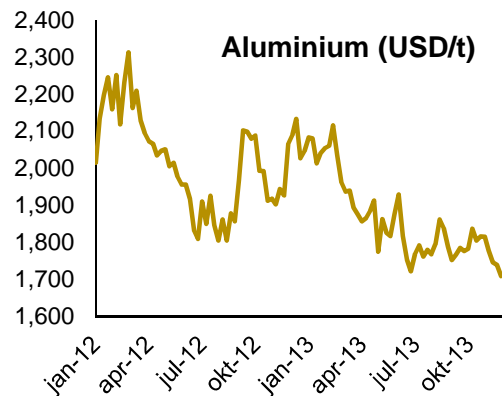
Seizoensgebonden vraag naar aardgas stijgt in Q4, en de aardgasprijzen zullen stijgen. Op LT meer druk op prijzen

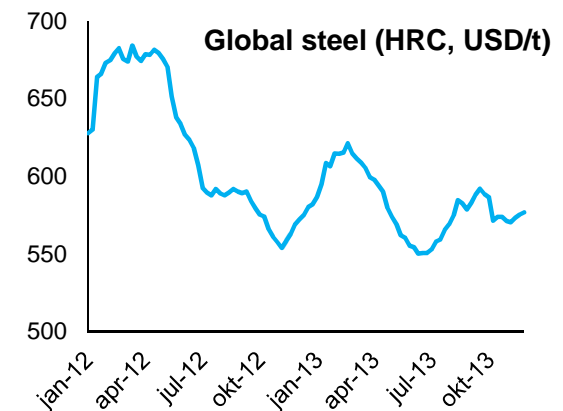
Prijs wordt gedreven kracht van de Chinese economie, tempo van herstel in VS en vitaliteit van economie in EU

Overcapaciteit, zwakke vraag, hoge voorraden en lage marges drukken de prijzen nu, maar LT-vraag blijft solide

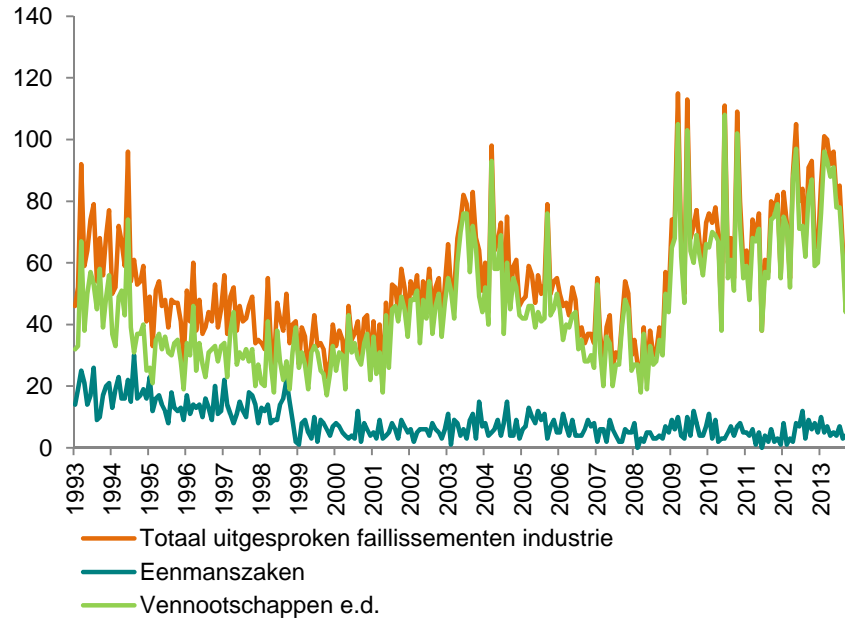

De aanbodkant zal druk op prijs blijven zetten en prijzen zwakken dit jaar verder af, vooral in Europa en China

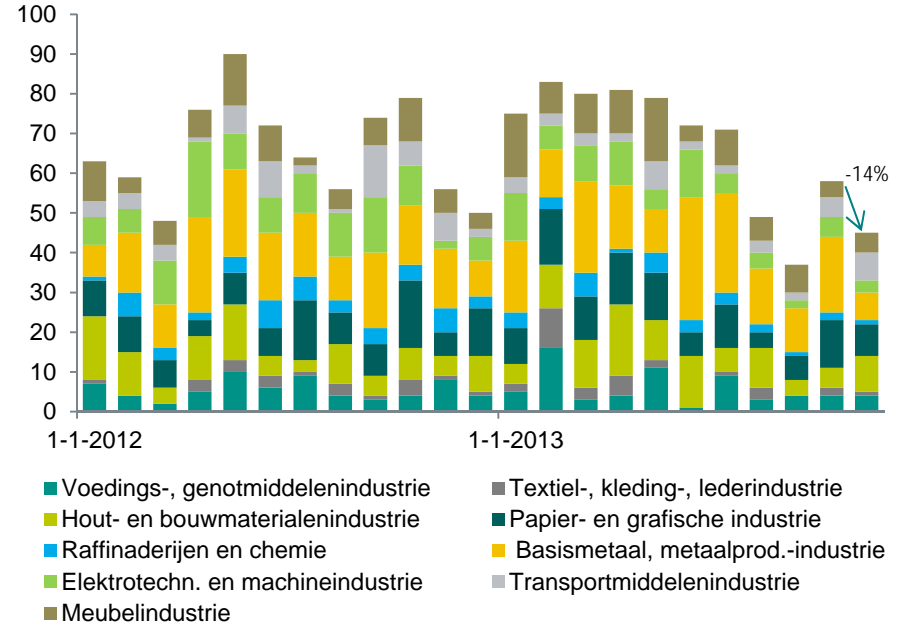

Faillissementen industrie neemt met 14% mom af...

Faillissementen naar rechtsvorm

Faillissementen naar branche

Industrie heeft tot en met november 9,0% aandeel in totale faillissementen NL

- In oktober nam het aan faillissementen nog toe (o.m. ook door 1 extra zittingsdag), maar daalt vervolgens weer in november met 14% maand-op-maand.
- Tot en met november is het totaal aantal faillissementen in Nederland: 8,779 bedrijven. In de sector industrie is dit 791 bedrijven (eenmanszaken + overige rechtspersonen)
- Metaalindustrie heeft tot en met november het grootste aandeel in totale faillissementen in industrie (23,6%). Wel daalt het aantal faillissementen in de metaalindustrie scherp met 63% m-o-m.

Faillissementen naar aantal bedrijven (= # faillissementen in branche tm augustus / # bedrijven op 1 jan 2013):

- Voedings- en genotmiddelen: 1,1%
- Hout- en bouwmaterialen: 2,1%
- Raffinaderijen/chemie/farma/rubber/kunststof: 1,2%
- Elektrotechnische & machine industrie: 1,2%
- Meubelindustrie: 1,2%
- Textiel, kleding, leerindustrie: 0,6%
- Papier- en grafische industrie: 1,8%
- Basismetaal, metaalprod.-industrie: 1,4%
- Transportmiddelenindustrie: 1,2%

Overige informatie & disclaimer

Voor meer informatie over deze sector, neem contact op met:

Casper Burgering

Senior sector econoom

Industrie & industriële metalen

ABN AMRO Economisch Bureau

tel: 020 383 26 93

e-mail: casper.burgering@nl.abnamro.com

ABN AMRO Economisch Bureau op internet

www.abnamro.nl/economischbureau

<http://nl.linkedin.com/in/casperburgering>

<https://twitter.com/CasperBurgering>

Disclaimer:

Copyright 2013 ABN AMRO and affiliated companies ("ABN AMRO"), Gustav Mahlerlaan 10, 1082 PP Amsterdam / PO Box 283, 1000 EA Amsterdam, The Netherlands. All right reserved.

This material is provided to you for information purposes only. Before investing in any product of ABN AMRO Bank NV, you should inform yourself about various consequences that you may encounter under the laws of your country. ABN AMRO Bank NV has taken all reasonable care to ensure that the information contained in this document is correct but does not accept liability for any misprints. ABN AMRO Bank NV reserves the right to make amendments to this material.

This material which is subject to change without notice is provided for informational purposes and should not be construed as a solicitation or offer to buy or sell any securities or related financial instruments. While ABN AMRO makes reasonable efforts to obtain information from sources, which it believes to be reliable, ABN AMRO makes no representation or warranty of any kind, either express or implied as to the accuracy, reliability, up-to-dateness or completeness of the information contained herein. Nothing herein constitutes an investment, legal, tax or other advice nor is it to be relied on in any investment or decision. Certain services and products are subject to legal restrictions and therefore may not be available for residents of certain countries. You should obtain relevant and specific professional advice before making any investment decision. The past performance is not necessarily a guide to the future result of an investment. The value of investments may go up or down due to various factors including but not limited to changes in rates of foreign exchange and investors may not get back the amount invested. ABN AMRO disclaims any responsibility and liability whatsoever in this respect.